

KESKKONNAAMET

Tiit Vunk
Transpordiamet
maantee@transpordiamet.ee

Teie 26.04.2024 nr 8-1/24-053/7267-1

Meie 13.05.2024 nr 7-9/24/8952-2

Veskisild silla ümberehitamisest ja Jõukanal II silla likvideerimise projekteerimisest

Austatud Tiit Vunk

Taotlete Keskkonnaameti kooskõlastust¹ projekteerimistingimuste andmiseks riigitee 23190 Tõrva–Jeti–Valgjärve tee km 6,713 asuva Jõukanal II silla (nr 1018) likvideerimise ja km 6,736 asuva Veskisild silla (nr 1019) ümberehitamise ehitusprojekti koostamiseks. Veskisilla ümberehitamise projekt on plaanis viia ellu koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK), kes kavandab paisu langetamist ja Õhne jõe paisutuse ala korrastamist. Tee ehitustööd on teehoiukava kohaselt plaanis 2025. aastal ning paisjärve alandamine on plaanis 2024. aastal, et ala saaks enne ehitustöid kuivada, taastuda ning taimestuda.

Riigitee 23190 Tõrva–Jeti–Valgjärve tee km 6,713 asuv Jõukanal II silla ja km 6,736 asuv Veskisild asuvad Õhne jõe hoiualal (KLO2000104) ning kuuluvad Natura 2000 võrgustikku Palakmäe loodusala (EE0080413). Õhne jõe hoiuala kaitse-eesmärk² on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) kaitse ning II lisas nimetatud liigi – rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) elupaiga kaitse. Palakmäe loodusala kaitse-eesmärk³ on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lissasse kantud kooslused jõed ja ojad (3260) ning lamminiidud (6450) ja II lisas nimetatud liigid tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*). Tähelepanuväärseks liigiks on antud alal ka veelendlane (*Myotis daubentonii*). Tegemist ei ole hoiuala ega loodusala kaitse-eesmärkidest tuleneva kaitsealuse liigiga, kuid piiritlemata II ja III kategooria kaitsealuste liikide elupaikades rakendub isendi kaitse⁴, mis tähendab, et kaitsealuste liikide isendeid ei tohi tahtlikult surmata, püüda ega tahtlikult häirida paljunemise, poegade kasvatamise ja talvitumise ajal⁵. Lisaks on alal tegemist lõhilaste kudemis- ja elupaigaga (KLO3002611), kus rakendus koelmuala kaitse⁶.

Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.04.2024 kirjana nr 7-9/24/8952

² Vabariigi Valitsuse 15.12.2005 määrus nr 311 „Hoiualade kaitse alla võtmine Valga maakonnas“ § 1 lg 27

³ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ 2. p 290

⁴ Vabariigi Valitsuse 21.04.2004 „Looduskaitse seadus“ § 48 lg 4

⁵ Looduskaitse seadus § 55 lg 6

⁶ Looduskaitse seadus § 51 lg 1

ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi⁷. Hoiualal on ehitusloa andmiseks vajalik Keskkonnaameti nõusolek⁸.

Veskisilla sild paikneb Koorküla Veskejärve paisul. Koorküla Veskejärve pais (PAIS012240), kõrgus 2,7 m. Keskkonnaluba paisutamiseks nr KL-509982 tunnistati omaniku avalduse alusel 31.03.2023 kehtetuks.

Õhne jõe kaldal kehtib 10 m laiune veekaitsevöönd⁹, 50 m ehituskeeluvöönd¹⁰ ning 100 m piiranguvöönd¹¹. Veekaitsevööndis on keelatud pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu kalda erosiooni või hajuheidet ning ilma Keskkonnaameti nõusolekuta ei ole veekaitsevööndis lubatud puu- ja põõsarinde raie¹². Ehituskeeluvööndis olemasoleva ehitise remont keelatud ei ole ning ehituskeeld ei laiene ka olemasoleva ehitise esmakordsele juurdeehitusele juhul, kui juurdeehituse maht on väiksem kui üks kolmandik olemasoleva ehitise kubatuurist¹³. Piiranguvööndis on keelatud mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ning maastikusõidukiga sõitmine¹⁴.

Paisjärve alandamisest tingitud mõju

Veekaitseadus § 196 lg 2 p 9 järgi tuleb veekeskkonnariskiga tegevus registreerida paisutuse likvideerimise korral. Paisutuse likvideerimisel soovitame täpsustada projekteerimise käigus, kas ja mis mahus tuleb korrastada paisjärvega seonduv paisutusala (risu, sete). Projekteerimise käigus uurida paisutustaseme alandamise mõju lähedal asuvatele kinnistutele ja nendel asuvatele salvkaevudele (sh salvkaevude seire ja hilisem järelseire vältimaks edaspidiseid kaebusi peale projekti lõppu). Koorküla paisjärve suubub maaparandussüsteemi eesvool (ehitise nimi: KOORKÜLA-MÕISA-1, Maaparandussüst. kood 3101370011330), seega tuleb kaasata paisutuse likvideerimise projekteerimise staadiumis ka Põllumajandus-ja Toiduamet.

Enne paisjärve alandamist tuleb uurida uputatud voolusängi setetega täituvust ja vajadusel planeerida puhastustööd, et vältida setete massiline kandumine loodusala kaitse eesmärgiks olevasse jõe elupaika. Paisjärve tühjendamine ja veesised tööd planeerida suvisele madalvee perioodile (01.06-15.09). Paisjärv tühjendada järkjärguliselt ja mitte üle 30 cm ööpäevas. Paisjärve tühjendamine tuleb peatada valingvihmade esinemise korral. Lõksu jäänud vee-elustik asustada paisjärvest ülesvoolu.

Mõju nahkhiire liikidele

Mõjualasse jäävad veelendlane (KLO9113940, alamkirje id 274 860 461) ja tiigilendlane (KLO9122676).

Nahkhiirlaste (*Vespertilionidae*) kaitse tegevuskava¹⁵ järgi võivad sillad veelendlasele ja tiigilendlasele olla suvisteks varjepaikadeks. Eestis on teada tiigilendlase suvekoloonia leidumine silla paisuvuugis (O. ja R. Kalda suulised andmed). Nahkhiiri mitte arvestava sildade renoveerimise või rekonstrueerimise tulemusena võivad sealsed varjepaigad muutuda nahkhiirtele sobimatuks. See võib viia antropogeensete varjepaikade vähenemiseni, mis osade

---

⁷ Looduskaitseadus § 32 lg 2

⁸ Looduskaitseadus § 14 lg 1 p 8

⁹ Veeseadus § 118 lg 2 p 2

¹⁰ Looduskaitseadus § 38 lg 1 p 4

¹¹ Looduskaitseadus § 37 lg 1 p 2

¹² Veeseadus § 119 p 2, 6

¹³ Looduskaitseadus § 38 lg 4 p 5

¹⁴ Looduskaitseadus § 37 lg 3 p 6

¹⁵ Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 15.03.2017 käskkirjaga nr 1-1/17/150. Nahkhiirlaste (*Vespertilionidae*) kaitse tegevuskava, https://keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2021-05/nahkhiirlaste_tk.pdf

liikide (sh tiigilendlane) puhul tähendab olulist varjupaikade kadu. Renoveerimistööd nahkhiirtele ebasobival ajal võivad põhjustada nii lennuvõimetute noorloomade kui ka vanaloomade hukkumist. Suvisteks varjupaikadeks olevate ehitiste renoveerimine, rekonstrueerimine ja lammutamine on kava järgi Eesti nahkhiirtele väikese tähtsusega ohuteguriks. Tiined emasloomad kogunevad mais või juuni alguses poegimiskolooniatesse, mis püsivad koos kuni poegade iseseisvumiseni juulis-augustis. Pojad sünnivad tavaliselt juuni teisel poolel või juuli alguses ja lennuvõimestuvad 3-4 nädala vanuselt. Eelnevast lähtuvalt määrata sildade lammutustöödele nahkhiirte poegade kasvatamisest tulenev ajaline piirang - 1.05-15.08. Ning kuna hetkel on olemasolev sild veelendlasele suviseks varjupaigaks, siis palume projekteerimisse kaasata nahkhiirte ekspert, kes aitaks mõelda, kuidas võiks uus Veskisild olla nahkhiirtele sobilik ja seeläbi tagada uue silla sobivus veelendlase ja tiigilendlase suviseks varjupaigaks.

Lisaks palume välja selgitada, kas paisjärve allalaskmise järel võimaldab reljeef jätta silla alla kallasrajad loomadele liikumiseks.

Mõju rohe-vesihobule

Rohe-vesihobu (KLO9200056) kuulub jõgihobulaste sugukonda vesihobu perekonda, kelle meeliselupaigaks on jõed ja ojad. Vastsed kaevuvad vooluveekogu liivasesse põhja, valmivad liiguvad veekogu kallastel maist kuni augustini. Ohne jõe leiukoha kohta pärinevad viimased kinnitatud andmed aastast 2002, kui on märgitud, et liik esineb alal. Hilisemaid seireid ei ole tehtud. 2011. a koostatud rohe-vesihobu kaitse tegevuskava eelnõu järgi võivad liigi potentsiaalseteks ohuteguriteks olla veekogu reostumine, veekogude olemuse muutumine (õgvendamine, süvendamine, tammide ehitamine vms), mineraalse või orgaanilise hõljumirikka vee juhtimine vooluveekogusse. Peamiseks ohuks rohe-vesihobule paisjärve likvideerimisel on settereostuse oht, väheliikva loomana ei suuda jõe põhjasetetes elav rohevesihobu vastne kiirelt oma elupaiku vahetada. Lisaks vahetule ohule võivad settled aastateks rikkuda liigile sobiva elupaiga.

Mõju paksukojalisele jõekarbile

Paksukojalise jõekarbi esinemise kohta looduslal andmed puuduvad ja liigi levik on väljaselgitamisel. Sarnaselt rohe-vesihobule ohustab liiki eelkõige settereostus, mis võib elupaigad pikaks ajaks hävitada.

Eelnevalt tulenevalt palume silla ümberehitamise projekteerimisel arvestada järgmiste tingimustega:

1. Projekti seletuskirjas tuleb kajastada tööde ala paiknemist Natura 2000 võrgustiku alal ning projekti seletuskirjas tuleb käsitleda ka projekteeritud tööde võimalikku mõju Palakmäe loodusala ja Ohne hoiuala kaitse-eesmärgile. Ehitusloa võib anda, kui otsustaja on piisavalt kindel, et kavandatava tegevuse elluviimine ei avalda ala kaitse-eesmärkidele ebasoodsat mõju. Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 15 punkti 8 alusel tuleb eelhindang anda sellisele tegevusele, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseset vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala.
2. Projekteeritav silla rekonstrueerimise lahendus ei tohi halvendada jõe elupaiga seisundit, s.h muuta jõe põhja ja kaldaid. Kui silla all on kallasrajad loomade liikumiseks, tuleb need säilitada. Kui kallasrajad puuduvad ja ette on näha kaldasammaste ümberehitamine, tuleb kallasrajad võimalusel projekteerida.
3. Kallaste kahjustamisel ehitustööde käigus tuleb taastada nende võimalikult looduslähedane seisund.

4. Jõukanal II silla likvideerimine ning Veskisild silla ümberehitamine tuleb planeerida madalveeperioodile, ehk juuli keskpaigast septembri keskpaigani, mil on väiksem mõju jõe elupaigale ja selle elustikule.
5. Ehitustööde käigus tuleb tagada vee läbivool ning jõe olemasoleva veetaseme säilimine.
6. Projektis tuleb kirjeldada tööde läbiviimist jõe kallastel ja erosiooni ning reostuse vältimise meetmeid (nt tuua välja ehitusmaterjalide ladustamise ja parkimise alad).
7. Kuna olemasoleva silla konstruktsioon võib pakkuda varjepaiku piirkonnas registreeritud nahkhiirteele, tuleb projektis käsitleda nahkhiirte kaitset, selleks palume projekti koostamisse kaasata nahkhiirte spetsialist. Samuti on elurikkuse edendamiseks soovitatav uue silla alla nahkhiirte varjepaikade kavandamine.
8. Veesiseste tööde kavandamise korral tuleb projektis välja tuua veekogusse alaliselt ja ajutiselt allapoole veepiiri paigaldatava ja süvendatava materjali mahud ja liigid kuupmeetrites ning vajadusel näha ette veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimine keskkonnaametis.
9. Eelnevalt paisjärve alandamisele tuleb uurida paisjärve voolusängi setteid ning võimalusi setete eemaldamiseks, et vältida setete kandumist allavoolu, kus loodusala kaitse eesmärgiks olev jõe elupaik ja kaitseväärtusliku putukaliigi rohe-vesihobu esinemisala ning lõhiliste kudemispaik.
10. Tööde aeg paisjärve alandamiseks tuleb planeerida madalveeperioodile, ehk juuni algusest septembri keskpaigani, mil on väiksem mõju jõe elupaigale ja selle elustikule.
11. Paisjärve tuleb tühjendada järkjärguliselt ja mitte üle 30 cm ööpäevas. Paisjärve tühjendamine tuleb peatada valingvihmade esinemise korral. Lõksu jäänud vee-elustik asustada paisjärvest ülesvoolu.

Keskkonnaamet nõustub Ohne jõe hoiualal asuva riigitee 23190 Tõrva–Jeti–Valgjärve tee km 6,713 asuva Jõukanal II silla (nr 1018) likvideerimise ja km 6,736 asuva Veskisild silla (nr 1019) ümberehitamise projekteerimistingimuste andmisega eeltoodud tingimustel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Märt Holtsmann
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Teadmiseks: Riigimetsa Majandamise Keskus

Ülle Kass 5384 7494
ulle.kass@keskkonnaamet.ee